

Lausunto vesihuoltolaitoksen ehdotuksesta Paraisten, Nauvon ja Korppoon uusiksi toiminta-alueiksi

Rakennus- ja ympäristölautakunta 03.02.2021 § 23

**Valmistelija
Esittelijä**

Ympäristönsuojelupäällikkö Carl-Sture Österman, puh. 044 458 5927
Ympäristönsuojelupäällikkö Carl-Sture Österman, puh. 044 458 5927
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Paraisten kaupungin vesihuoltolaitos ja kaupunginhallituksen teknisten tukipalvelujen jaosto ovat laatineet ehdotuksen vesihuoltolaitoksen uusiksi toiminta-alueiksi Paraisten, Nauvon ja Korppoon kunta-alueilla.

Vesihuoltolain 5 §:n mukaan kunnan tulee yhteistyössä vesihuoltolaitoksen kanssa kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti. Lain 7 §:ssä säädetään myös seuraavaa: *"Kunnan alueella vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai jätevesiviemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi."*

Laissa todetaan lisäksi seuraavaa: *"Toiminta-alueen tulee olla sellainen, että:*

1) vesihuoltolaitos kykenee huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti; ja

2) vesihuollon kustannusten kattamiseksi perittävät vesihuollon maksut muodostuvat kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi.

Hyväksyessään toiminta-alueen kunnan tulee toiminta-alueen eri osien vesihuollon tarpeet huomioon ottaen määrittää alueet, jotka on saatettava vesihuoltolaitoksen vesijohtoverkoston piiriin, sekä alueet, jotka on saatettava laitoksen jätevesiviemäriverkoston piiriin. Hyväksymispäätöksen yhteydessä on myös asetettava tavoitteellinen yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaava aikataulu toiminta-alueen eri osien saattamiselle verkostojen piiriin.

Toiminta-alue, sillä sijaitsevat taajamat sekä vesijohtoverkoston ja jätevesiviemäriverkoston piiriin saatettavat alueet esitetään kartalla, jonka on oltava yleisesti saatavilla tietoverkossa. Toiminta-alueen hyväksymisestä on tiedotettava riittävässä laajuudessa." (8 §)

Toiminta-alueita rajattaessa käytäntönä on usein ollut asemakaavoitettujen alueiden rajojen noudattaminen. Tästä ei ole säädetty laissa, mutta vesihuoltolain lähtökohtana on, että kaikkien taajamien tulee sisältyä toiminta-alueeseen. Taajama-käsite määritellään lain 3 §:ssä melko epämääräisesti: *"taajamalla [tarkoitetaan] aluetta, jolla asuu vähintään 200 asukasta toisiaan lähellä olevissa rakennuksissa"*. Vesihuoltolaissa taajamilla viitataan tilastollisiin taajamiin. Jos toiminta-alueella sijaitsevat taajama-alueet muuttuvat, on karttoja ja rajauksia tarkistettava ja päivitettävä. Taajamarajaukset päivitetään vuosittain syyskuussa

ja raja-aineisto on saatavissa Suomen ympäristökeskukselta. (Vesihuoltolakiopas, 4.2).

Aikaisemmat, entisten valtuustojen hyväksymät toiminta-alueet ovat Paraisten osalta vuodelta 2002, Nauvon osalta vuodelta 2008 ja Korppoon osalta vuodelta 2005. Ainakin Paraisten ja Nauvon osalta on olemassa 2000-luvulta peräisin olevat, konsulttien laatimat ehdotukset tavoitealueiksi sekä kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelmat. Näissä kehittämissuunnitelmissa on useita laajennusalueita, myös asemakaavoitettujen alueiden ulkopuolella. Uudessa Paraisten kunta-alueella koskevassa ehdotuksessa vesihuoltolaitos on nyt ottanut huomioon ja pitänyt pääasiallisena lähtökohtana vireillä olevaa keskusta-alueen yleiskaavaluonnosta.

Kiinteistönomistajille, joiden kiinteistöt sijaitsevat aivan lähellä aikaisempaa toiminta-alueita tai aikaisemman toiminta-alueen sisällä, uudella rajauksella voi olla varsin suuri merkitys, koska toiminta-alueen ulkopuolella kiinteistön vedenhankinnasta ja jätevesien käsittelystä vastaa kiinteistönomistaja itse. Jos riittävän laadukasta pohjavettä on saatavilla, voidaan kiinteistön vedenhankinta nykytekniikalla yleensä järjestää. Ellei pohjavettä ole saatavilla, kiinteistö voi olla riippuvainen kunnan vesijohtoverkosta ja joissain tapauksissa mahdollisuudesta liittyä kunnan viemäriverkostoon.

Oheismateriaali

Toiminta-aluekartta, Parainen nykyinen 2002
Toiminta-aluekartta käyttöveden osalta, Parainen uusi 2020
Toiminta-aluekartta jäteveden osalta, Parainen uusi 2020

Toiminta-aluekartta, Nauvo nykyinen 2008
Toiminta-aluekartta käyttöveden osalta, Nauvo uusi 2020
Toiminta-aluekartta jäteveden osalta, Nauvo uusi 2020

Toiminta-aluekartta, Korppoo nykyinen 2005
Toiminta-aluekartta käyttöveden osalta, Korppoo uusi 2020
Toiminta-aluekartta jäteveden osalta, Korppoo uusi 2020

Ehdotus

Valvontaviranomaisen ominaisuudessa, mutta ottaen huomioon myös asian merkitys sekä vesihuollon että yksityisten kiinteistönomistajien oikeuksien ja velvollisuuksien kannalta, rakennus- ja ympäristölautakunta päättää antaa seuraavan lausunnon ehdotetuista toiminta-alueista:

Yleistä

- 1) Maa- ja metsätalousministeriön *Vesihuoltolakioppaan 2015* lukuun 4 on koottu neuvoja ja ohjeita, jotka tulee ottaa huomioon laadittaessa ehdotuksia uusiksi toiminta-alueiksi.
- 2) Kunnan hyväksyessä toiminta-alueen siitä on tiedotettava riittävässä laajuudessa. Tehdessään päätöksen vesihuoltolaitoksen aikaisemman toiminta-alueen supistamisesta kunnan on samalla otettava huomioon, että tarvitaan päätös siitä,

miten vesihuolto turvataan niillä laitoksen verkostoihin liitetyillä kiinteistöillä, jotka jatkossa jäävät toiminta-alueen ulkopuolelle.

- 3) Nyt esitetyn ehdotuksen kartta-aineistosta ei käy selvästi ilmi, mikä alue kullakin kunta-alueella on nykyistä/aikaisempaa toiminta-alueetta, mitkä osa-alueet poistetaan ja mitä uusia alueita toiminta-alueeseen ehdotetaan nyt sisällytettävän.
- 4) Kaupungin hallintosäännön mukaan aluelautakuntia (jatkossa mahdollisesti saaristoneuvostoa) tulee kuulla kunkin kunta-alueen kannalta paikallisesti erityisen merkittävässä asioissa. Toimielinten täytyy saada tieto ehdotetuista muutoksista ja niille täytyy varata mahdollisuus lausunnon antamiseen vesihuollon järjestämisestä ja kunnan vesijohto- ja viemäriverkoston saatavuudesta.

Parainen

- 1) Uudessa ehdotuksessa toiminta-alue on yleisesti ottaen rajattu harkitummin kuin aikaisempi toiminta-alue, joka pääasiassa noudatti vain asemakaava-alueen rajoja. Mukaan on otettu muun muassa Valoniemen ja Norrbyn suunnitellut uudet asemakaava-alueet. Vesihuoltolakiin viitaten näille uusille alueille tulisi yhteistyössä kaupungin kaavoitusyksikön kanssa asettaa ainakin suuntaa antava aikataulu vesijohto- ja viemäriverkostojen rakentamiselle.
- 2) Valoniemen ja Hessundinsalmen sillan välistä uuden toiminta-alueen ulkopuolelle on jätetty alue, jolla on olemassa olevia kiinteistöjä. Osa näistä kiinteistöistä lienee liitetty kunnan vesijohtoverkostoon, mutta niillä ei ole kunnan viemäriä. Kiinteistönomistajia voisi olla tarkoituksenmukaista kuulla erikseen kiinteistöjen jätevesien käsittelystä ennen kuin kiinteistöjen jättämisestä toiminta-alueen ulkopuolelle päätetään.
- 3) Lehtiniemen teollisuusalueen osalta raja on puutteellinen. Ehdotuksessa toiminta-alueeseen sisältyvät ainoastaan tontit, joilla on olemassa olevia rakennuksia. Kaikkien kaavoitettujen, mutta toistaiseksi rakentamattomien teollisuustonttien tulee tietysti sisältyä toiminta-alueeseen.
- 4) Myönteistä on, että Käräjäpolun eteläpuolella sijaitsevien olemassa olevien kiinteistöjen ehdotetaan nyt sisältyvän toiminta-alueeseen, vaikka ne eivät sijaitse nykyisellä asemakaava-alueella.
- 5) Skräbbölestä Paasirinteen varrelta jostain syystä ainoastaan tien pohjoispuolella sijaitsevat asuinkiinteistöt on otettu mukaan toiminta-alueeseen. Aluetta olisi loogista laajentaa niin, että kaikki tämän tieosuuden varrella sijaitsevat kiinteistöt sisältyisivät toiminta-alueeseen. Alueella on jo osittain vesihuoltolaitoksen vesijohto- ja viemäriverkoston runkojohdot.
- 6) Ersbyn alueelle, jonka kaupunginvaltuusto on vahvistanut toiminta-alueeksi 14.5.2019, ei ehdoteta muutoksia. Lopulliseen selostus- ja kartta-aineistoon Ersby on kuitenkin lisättävä mukaan ja sisällytettävä osaksi vesihuoltolaitoksen

toiminta-alueita.

Nauvo

- 1) Nauvon aikaisempaan, kunnanvaltuuston 21.10.2008 vahvistamaan toiminta-alueeseen sisältyivät keskusta-alueen Kyrkbackenin, Finnäsin ja Finbyn (vesijohto ja viemäri) sekä Källdingen (ainoastaan viemäri) lisäksi myös vesijohto- ja viemäriverkoston tavoitealueet Ernholmissa, Vikomissa ja Simonkylässä. Mahdollisiksi vesihuollon alueiksi vahvistettiin Blomdal, Hästholm, Dalkarby-Källdinge, Kirjais, Nygård, Mielis, Risis, Pärnäinen ja Nötö. Suunnitelmat olivat toisin sanoen laajat. Uudessa ehdotuksessa toiminta-alueeseen sisältyvät ainoastaan keskusta-alue Kyrkbacken, Hemsundet sekä pieni laajennusalue Saaristotien eteläpuolella saariston suuntaan mentäessä.
- 2) Vesihuoltolaitoksen tulee vielä harkita myös Nauvon paloaseman ja sen lähistöllä sijaitsevien asuinkiinteistöjen sisällyttämistä toiminta-alueeseen samassa laajuudessa kuin aikaisemmin. Alueelle on jo rakennettu vesijohto- ja viemäriverkoston runkojohdot.

Korppoo

- 1) Ehdotus keskustan uudeksi toiminta-alueeksi sisältää melko tarkkaan asemakaavoitetun alueen siten, että useimmat viheralueet on jätetty ulkopuolelle.
- 2) Verkanin alueella toiminta-alueita on eri syistä pienennetty ja se käsittää ainoastaan kiinteistöt, jotka ovat tai ovat olleet kunnan omistuksessa (koulukeskus ja Kommunalgården). Vierasvenesataman alue ja asemakaavoitettavaksi suunniteltu asuinalue on jätetty toiminta-alueen ulkopuolelle. Olisi syytä harkita, pitäisikö ainakin vierasvenesataman alue ja osa koulukeskuksen ja vierasvenesataman välisellä alueella olemassa olevista kiinteistöistä sisällyttää toiminta-alueeseen.

Houtskari

- 1) Houtskarin Näsbyssä on tällä hetkellä kunnan vesilaitos ja jätevedenpuhdistamo, jonka ”toiminta-alueita” ei ole vahvistettu. Vesihuoltolain 7 §:n mukaan kunnan alueella vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai jätevesiviemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi. Näsbyn olemassa oleviin vesijohto- ja viemäriverkostoihin viitaten Näsbyssä sijaitsevien, verkostoihin liittyneiden kiinteistöjen kannalta olisi tärkeää, että vesihuoltolaitos ja tekninen jaosto laativat ehdotuksen toiminta-alueeksi myös Houtskarin Näsbyn alueelle.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksianto

Teknisten tukipalvelujen jaosto, vesihuoltolaitos